

משקין בית השלחין פרק ראשון מועד קטן ד.

עין משפט גר מצוה

כ ו א מיי פ"ז מהלכות
תמידין הלכה ו סג
עין קטן:
ב ב ג ד ה ו ז ח טי
פ"ח מהלכות יו"ט
הלכה א טו"ע אי"ח סי'
מקל סעיף ז:
כ ב ט מיי"ט ע"ה הלכה ז
ל י מיי"ט ע"ה סעיף ז:
סעיף ד:

אל"א אמר רב נחמן בר יצחק. האי אל"א קאי אהאי דרבי יצחק
(1) לעיל כי גמירי הלכתא לשלשים יום לפני ראש השנה
דהיינו צבילנות וקניס לא תימא דלהכי אחיא הלכתא אל"א סבר רב
נחמן דאיסור שלשים לפי אומד חכמים ואף החמירו צהס
בדבריהם ויש דמנצטי ליה להאי אל"א

דרב נחמן ואין להאריך בדבריהם:
מזה לה"ן היא אסורה לפנייה
ולאחריה מותרין. ואי קשיא

והא מפסקין מקרא צמס' יומא פקק
צמרא (דף פ"א): דלרין לעשות מוספת
גבי שבת צין צנניסתה צין ציניסתה
להוספייה מחול על הקודש איכא
למימר ההוא פורתא לא קא חשיב
כיון דלא הוי אל"א כל שהוא וכי ההוא
שיעורא נמי יהא מודה רבן גמליאל
דלרין להוספי: אל"א אמר רב
אשי רבן גמליאל ב'. כלומר ודאי
מדאורייתא צטיל ולאו היינו טעמא
דקראמר אל"א סנירס ליה כרבי
ישמעאל וקא דייק רבן גמליאל מה
שייכא מוספת שביעית גבי ניסוך
שניתנו למשה גבי הדדי (2) דכלל
מקוס שונה להי שלשה צימד דבך ניתנו:
אל"א ודאי למילין סמכיהו רחמנא:
בשלא מאי מי קילין ב' אלא מי
גשמיים. מיי"י כזי
האי גוונא דקיס לן דלא פסקי ולי
צוה איסור אל"א מהאי טעמא דמפרש
אזל אי פסקי אית להו איסורא
כלתקון דכלל מיידי דפסקי איכא
איסורא שמוס דאזיל ומיימי ממוקוס
רחוק כיון שהתמיל להשקות שלא
יפסיד שדהו הלכך איכא לאוקמי
הכא דלא פסקי:

מדלין

רבינו חננאל (המשך)
ולתקנות דאיכא טירחא
לא, אלא מי גשמיים
בדפוחיה סני ליה מאי
טירחא איכא. אמר ר' יוחנן
גדירה ביה. רב אשי אמר
גשמיים גופיהו כשפוסק
המטר אתי ליידי מי קילין.
כלומר צריך לטלאת מהן
ברלי במקום שנתקבצו.
ופליגא בהא דר' יורא
דאמר נהרות המושכין
מן האגס מותר להשקות
מהן בחולו של מועד.
ר' יוחנן אית ליה דר'
יורא ואסיקא דהני נהרות
המושכין מן האגמים
(דנתן) מותר שמוס דאגמי
בבל כמיא דלא פסקי דמו.
ת"ר הבריכות והפסיקות
שנתמלאו (מים מערב
י"ט אסור להשקות)
מהן בחולו של מועד,
היישנין שמו יפסקו
ורבוא לטלאת ברלי ואם
היתה אמת המים עוברת
עליהן מותר. אמר רב
אשי ואח"כ שאין רוב
אותה שדה שותה מאותה
אמת המים שרינן. מאי
טעמא כיון דמישבה אותה
אמת המים ואחיא לה
אמת המים לפסידא, מימר
לא אי לפסידא ביה
יומא שתי לורי יומא תלת
יומא. תנו רבנן בריכה
שנטפה מים כלומר נתמזו
ונתקבו בחובה התמיצית
שלחן אחר. אחר.
המים המתמזין משרה
בית השלחין, משקה בית
השלחין אחר כל זמן
שמטפטפו ולא פסק מעין
שלושי

שנכנס לשביעית. כל שיש לו ליכנס לשביעית שאסור לחרות לפני
ר"ה: מה הריש רשום. ככל מקוס: קליר העומר. מותר לקצור
בשבת: שהיא של מלוה. אע"פ שמלא קצור קוצר דבעינן קצירה
לשמה אזל אס מלא חרות אינו חורש: הלכא למישאל ידה. עשר

נטיעות עד ר"ה: קראי למיסר
וקינה. שלשים יום קודם ראש השנה
ואחו צית שמאי והלל וגזרו מפסק
ועד עזרת: ממילא שמעט מינה.
דוקינה אסור לחרות: אל"א הלכא
לרבי ישמעאל. דלא נפיק ליה מקראי
דדריש לקרא לדרשה אחרינא להוילא
קליר העומר: מדאורייתא צטלו.
כלומר אשכחו סמך מן התורה להכי
צטלו הלכתא: מאן דאמר הלכא.
לפני ר"ה אסור: אפ"ה גויה שזה
עקרה להלכא. כלומר משום
גורה שזה דאינה גמירו מנפשייהו
משבת צטלו הלכתא הא אין אדם
דן ג"ש מעמ"ט: כי גמירו הלכא
בזמן שנים המקדש קיים. וכי שרו
רבן גמליאל וצית דינו בזמן שאין
בית המקדש קיים: גויה מי גשמים.
למלא אחי מעמד גויה: קילין: מי
גשמים נמי אחי ליידי מי קילין.
כלומר כי מדלו מינה (3) דלא הויא
מליאה נעשית ממילא מי קילין שאינו
מלא וטריחא מלמא: נהרוס המושכין
מן האגמים. השתא משמע ליה מי
אגמים עזידא דפסקי: (4) מוסר
להשקות מהן בחולו של מועד. ולא
גורי דלמא פסיקא מי אגמים ואל
ותרח ואייתי מן נהר אחר: ר' אילעא
אמר ר' יוחנן דלמר גורין מי גשמים
אפילו היכא דלא פסקי אטו מי
קילין מתקאמר רב אשי מי גשמים
לידי (5) קילין אחי מכלל דר' יוחנן
אסר אפילו דלא אחיא ליידי מי קילין
ליט ליה דר' יורא דלא גור: מיימי
אזל לא מי קילין. דלמא מפסקי
ותרח להוילא מן העמוק הכא נמי
אחיא לא נחוש דלמא מפסקי מי
אגמים: אל"א כמיא דלא פסקי דמו.
וליא למיחש: פסיקות וצריכות.
חל מילתא היא: אס אמת המים
עזרה ציניק. צין הצריכות הללו
מותר להשקות ממי גשמים דאי פסקי
מי גשמים משקה מאמת המים:
והוא שרובה של אותה שדה שזה
מאוסה אמת המים כו'. שיכול
להשקות רוב השדה צפעט אמת
מאותה אמת המים אזל אס אינו יכול
להשקות צפעט אמת מאותה אמת
המים רוב של שדה אינו משקה
מפסיקות וצריכות דלמא מפסקי
ואזיל: פיסקי לסרי או סתא יומי.
מהיחא אמת המים ולא טרח ומיימי
מאלמא המים אחרינא: צריכה
שנטפה משרה צית השלחין זו מוסר

להשקות צית השלחין אחר. צית השלחין צית השלחין אחר. צית השלחין צית השלחין אחר.
צד השלחין הנמוך צריכה קטנה וכשמסקים צית השלחין הגבוה מן המעיין נוטף וציפין מן צית השלחין הגבוה לתוך הצריכה הנמוכה מותר
להשקות אותו צית השלחין הנמוך מאותה צריכה אע"ג בצריכה עזרה דפסקא הוילא ומטפטף בו מצית השלחין הגבוה מים שצחו לו מממת
המעין: והא עזידא דפסקא. צריכה ואזיל ומיימי (6) עדיין היא מטפטפת. מצית השלחין גבוה לתוך הצריכה דודאי לא פסקא: אמר אבי
והוא שלא פסק מעיין. המטפטף מצית השלחין גבוה לצריכה מותר להשקות מצריכה לצית השלחין נמוך אזל אי פסק מעיין אע"ג עדיין
מטפטף מצית השלחין גבוה לתוך הצריכה אין משקין מן הצריכה לצית השלחין נמוך דלמא פסקי ואזיל וטרח ומיימי ממעיין אחר: לא ידלה מן
הפתחון וישקה לעיניו. דאיכא טירחא יתירא: מדלין לירקות. משמע שהוא דולה מים וישקה לירקות כדי לאוכלן בחולו של מועד: ואם נצטיל
ליפותן. שיגדלו הירקות אסור דהרומה היא: דפוס דלי דוולא. דולה דליות מים לירקות ומכמים לא התירו כי אס לצית השלחין בלבד:

(א) [תוספתא פ"ח],
(ב) [פסחים טו. א] (ג) צמ"ט:
ממי

נהרות הב"ח

(א) גמי בשלמא מי
קילין. ג"צ ל' הרמב"ם
קילין כלומר צור ממקוס
וקן מי גשמים שמתקבצו
מהם אגמים ושהאגמים
פוסקים יתמו המים הנכסס
לאגמים וינטרן להשקות
מס דבלי: (2) ר"ה ד"ה
מי גשמים כו' כי מדלו
מינה עד דלא הוי מליאה:
(3) ר"ה מותר כו' ר"ה רבי
אילעא כו' ה"ה: (4) ר"ה
ר' אילעא כו' ליה מי
קילין: (5) ר"ה ה"ה עזידא
כו' ואזיל ומיימי מעיין
אחר ה"ה: (6) תוס'
ד"ה אל"א כו' אחי דר'
יפסק דלעיל דקאמר כי
גמירי כו' לפי אומד חכמים
הוא אף: (7) ר"ה אל"א
אח"כ כו' דכ"מ שזה
הני שלשה צימד. ג"צ אל"א
רש"י ז"ל פ"י צמ"ט סוכה
דל דלא שלשה האגמים
צצית הלכתא ושמע הוועל
וגרסא כסדר ששעמס:

רבינו חננאל

כי אחיא הלכתא למישרא
לידה. פ"י כגון שבת
נטיעות המפורזין ביה
סאה שתלכה למשה מסיני
לחרוש להן כל בית סאה
העשה. הריש רשום. למישרא
לידה. להתייר החרישה
לנטיעה שהיא לידה. קראי
למיסר וקנינה. פ"י בחריש
ובקציר שלמדנו ממנו
איסורי חרישה קודם ראש
השנה. האיסור הזה לאילין
שכבו עשה פרי וכו' וכן.
ואקשין. וכיון שתלכה
להתייר החרישה לנטיעה,
הלא מתוך זאת אמת למה
שהחרישה לאילין אסור.
השכבו ש' ישמעאל הוא
שלמד איסורי חרישה
מן הליכה דר' ישמעאל
מוציא בחריש ובקציר
לנטיעה אחת להתייר קצירת
העומר בשביעית, ולפיכך
הוא נצרך להליכה ללבד
איסורי חרישה. ואסיקא
לה, ר' ישמעאל סבר
הליכה להשקות מסיני הוא,
פ"י כי הוא מוציא בחריש
ובקציר לנטיעה אחת,
להתייר קצירת העומר,
ור' עקיבא פליג עליה
ואמר, לאו הלכה למשה
מסיני נהנה אלא קראי,
פ"י מן בחריש ובקציר,
נינהו. ור' יוחנן אמר,
רבן גמליאל מדאורייתא
שרא להו, גמר שבת שבת
מנשבת) בראשית בנדיה
שהי, מה ערב שבת
בראשית מותר לעשות
מלאכה עד שחשך.
כלומר לפנייה ולאחריה
מותר, אף ערב שביעית
מותר עד ראש השנה,
פירוש דלמא ואלאחריה
מותר. ודחי רב ששת, מאן
דאמר הלכה, אחיא גורה
שוה ועקרה להלכתא כו'.
אלא אמר רב אשי, רבן
גמליאל ובית דין סבר
לה כו' ישמעאל, דאמר
הלכתא גמירי להו, וכי
גמירי הלכתא ביה שבת
המקדש קיים, דומיא
דניסוך המים, אבל בזמן
ממי גשמים ולא ממי
הקילין. ומקשין בשלמא מי
הקילין מים וצריך לדלות

ראשון. ותניא ר' שמעון בן מנסיא אומר שתי ערוגות זו למעלה מו זו ידלה מן התחתונה וישקה לירקה לעלינה,
ואפי' ערוגה אחת חציה נמוך וחציה גבוה לא ידלה מן הנמוך וישקה את הגבוה. ת"ר מדלין מים כו'.
אבל אין משקין בית השלחין לא ולפיכך התיר. אמר ר' שמעון בן מנסיא אומר שתי ערוגות זו למעלה מו זו ידלה מן התחתונה וישקה לירקה לעלינה,
ואפי' ערוגה אחת חציה נמוך וחציה גבוה לא ידלה מן הנמוך וישקה את הגבוה. ת"ר מדלין מים כו'.
אבל אין משקין בית השלחין לא ולפיכך התיר. אמר ר' שמעון בן מנסיא אומר שתי ערוגות זו למעלה מו זו ידלה מן התחתונה וישקה לירקה לעלינה,
ואפי' ערוגה אחת חציה נמוך וחציה גבוה לא ידלה מן הנמוך וישקה את הגבוה. ת"ר מדלין מים כו'.